

LA TRÀIEA

Xerramesa

El diestro Salmeron ha recibido una cogida de consideración después de haber sido volteado la mar de las veces por el primer toro nacional perteneciente á la ganadería de Miura.

El Maura, dich el Miura, ya pende pacientemente las tercerillas del primer espasa Nicolás no passavan de senzillas capejadas, pero tot just el Miura va veure que's ficava á la lidia el mono sabio (Lerroux) va comensar á trompadas, causant cada pánich que se n'escriuixia el sursum.

Y nos vos parlo de quan el Maestro prenen las banderillas del viatge regi pretengué clavarlas en el llom del molt brau Miura! L'hauria vista á la noble fiera ab quina llestesa se las va espolsar y ab quina bravesa va embestir contra'l primer espasa del 73.

No va passar la cosa fins aquí d'un revolcón, que si bé deixá al pobre Nicolás en una posició molt ridícula, no arribá á causarli dany de consideració segons se pogué veure y se desprendia de les rialles ab que's aficionats respondian á la primera revolcada.

Y encare (aquest Nicolás no escarmenta) macat y voltejat y plé de blaus, tingüe l'atrevidament de pender la espasa y la muleta y coixejant va intentar quadrar el brau. Y efectivament, comensan els pàsses refregant pels nassos del Miura el drap de la qüestió del Marrach, que mes que pàsses de muleta semblava que'n Nicolás se proposés posar una pica á Flandes.

Y's aficionats anavan riuent que donava gust, y'l mono sabio (Lerroux) carregat de por no feya mes que guillar y tremolar y no se qué á las calsas.

Encare en Nicolás va proposarse una derrena tentativa, però encare'l Miura no's sentí la punxada, las emprén contra'l diestro. Ell s'hi gira de esquena y rep la tussada en el mateix dallós, clavantli tal empenta, que'l pobre Nicolás se va trobar mes enlaire que un trono de república y mes amunt que la gloria que somia á ratos perduts.

La darrera tussada de les 73 que li va clavar el Miura va tenir resultats fatals, perque segons veus volatils que's sentian entre'l aficionats, las calsas del Nicolásito venen á representar un gran partido únic, una gran unión, y com que las calsas varen sortir molt deterioradas de la lidia, se creu que se'n ressentirá en gran manera aquella unión sinó cuytan á donarhi un surgit, qu'es lo que sembla que's vol fer ab la vinguda del primer espasa de la República espanyola á Barcelona.

Gnom

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flamarada.

ebisal le sibimib s.J.

**SURT ELS
DIVENDRES**

5.

Diputació, 262

Espectacle Nacional

En la Plassa del Congrés
hi han hagut moltes cogidas:
El diestro D. Nicolás
volgrent clavar banderillas

ha rebut un revolcón
del toro Maura... ay, Miura,
que li ha deixat el detrás
bó pera fer mandonguilles.

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flamarada.

AL SR. BOLADERES

L'acompanyo al sentiment.

Dispensi si li suplico una mica d'atenció, per esplanar la qüestió qu' avuy en vers li dedico, y permétim si pot sé qu' aixó no val cap pesseta, que 'm passeji una estoneta per l'interior de vosté.

Concedit aquest favor passo á recorrer als y baixos dels caixones y calaixos del armari del seu cor. ¡Deu meu y quina munio veig, de decepcions rebudas! y quántas fullas caygudas del arbre de l'ilusió!

Disgustos serios, punxadas, odis y envejas pel fanch, feridas que rajan sanch, llagaz mitg cicatrissadas, are ja no trobo estrany el seu sofrí, el seu mareig, si per tot areu hi veig escrit ben gros «desengany». D'aquí ve la descissió, aquí està el punt capital, y la causa principal de la seva dimissió, ja comprehenc d'una vegada tot el tribull de vosté, y endevino be 'l per qué d'aquesta coronada. Massa ilusionat potser per promeses falagueras, sortides de les esferes enlairadas del poder, y creyent ab que si l'plan sortia en plena victòria, guanyaria honors y glòria y el farian gros y gran, va prestar-se á trotze y motxe á fe 'l joch d'un personatje, y va fer fàcil el viatge obrint la porta del... cotxe, y endavant ab quatre salts fem recepcions y fem techs, y adornos y archs y espettecs de funcions y festivals, perseguint l'únic intent de que la vinguda aquella, resultés à maravilla y d'un èxit explendent, vinga buscar protecció, lligar caps, fer simpatias, y quin gasto d'energies vā sumarhi á tot aixó!

Are diguim: ¿Quin profit n'ha tret, quina cosa bona, Catalunya y Barcelona d'aquest colossal bullit? ¿No calculava, després, que treure un or que no llú, no era precis ni oportuni serviria per res?

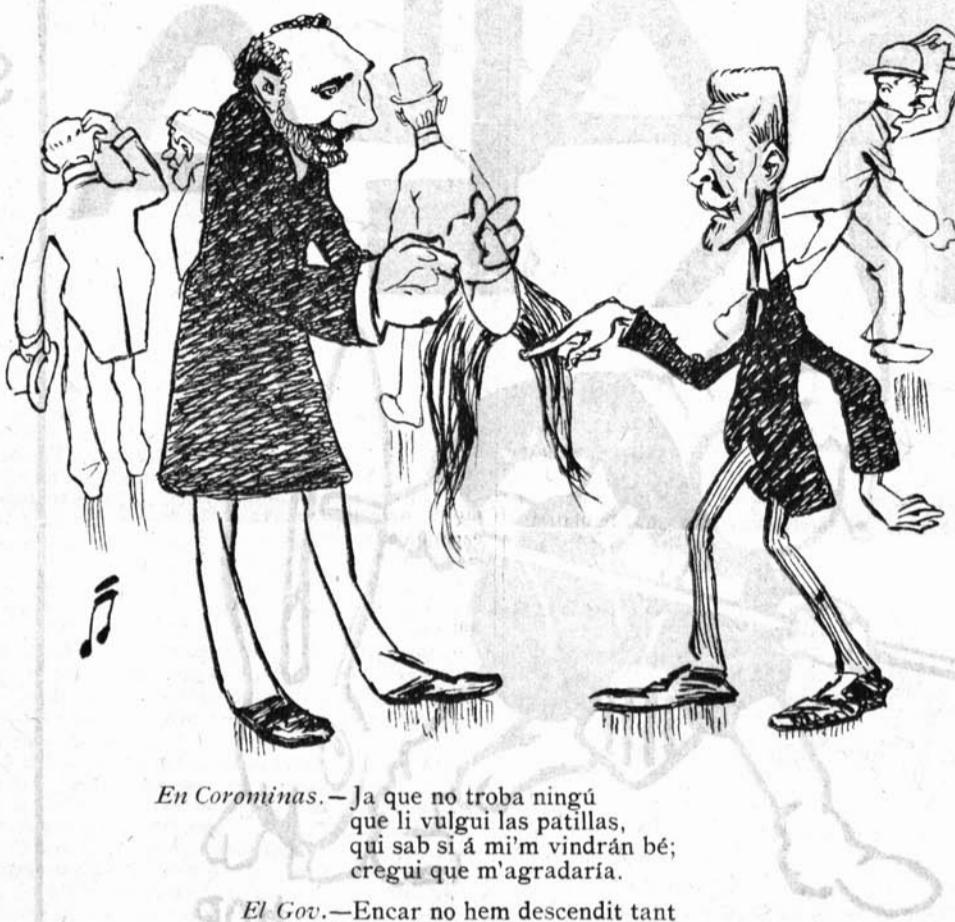
¿Qué no pensava que 'n Maura à vosté se 'l rifaría, y tot lo més que faria seria ajudarlo à caure? ja ho veu, tantas manganillas, tants malis de cap, tant que fer, pel final no poguer ser ni marqués de las Patillas. Ha fet el mico y el maco, haurá anat atrafegat, y à l'últim li haurán pagat las cerilles y el tabaco. No contó que novament torni á arreplegar la vara, pero si es que hi torna encara, cuidis del Ajuntament, qu'allí dins, si ho mira bé, hi há molta feyna y molt llarga, y es prou pesada la carga si l'Arcalde la vol fer; vetlli per la capital qu'allí á Madrid son molt gansos, y li donarán romansos y música celestial; pro si aquí hagués conseguit fer una campanya bona, la ciutat de Barcelona, tothom l'hauria aplaudit. Are l'poble indiferent per la seva dimissió, li dirà com li dich jo:

l'acompanyo al sentiment!

PEP DE LA TRALLA

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flamarada.

La dimissió del Alcalde

En Coroninas.—Ja que no troba ningú que li vulgui las patillas, qui sab si á mi'm vindrán bé; creguí que m'agradaria.

El Gov.—Encar no hem descendit tant per donarli l'Alcaldia. Massa que l'hem de sofrir quan exerceix la interinal!

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flamarada.

CÓMEDIA RIDÍCOLA

Els èxits mentida. —Eminencias d'encarrerch. —Bromistas y bohemis capitalistas. —Autors dramàtics de per riure. —Un primer actor autòcrata. —Bombos á tant per linea.

Si senyors; nos referim á la comedia ridícola qu'están representant á Madrid el grup de catalans que acompanyan á la companyia catalana y'l seu primer actor, eminent de temporada que'ns han descobert els castilans.

Comensém per l'ordre del rotulat y ab plé coneixement de causa afirmém que'ls èxits de que'ls diaris han parlat tant aquests días, son una filfa completa. El Teatre de la Comedia may s'ha vist plé mentres han durat las representacions catalanas. Aixis donchs els èxits no han sigut tan mònstruos com s'ha vingut en suposar y per lo tant no hi ha hagut res de tot allò que hem llegit en els periódichs, telegrafiat desde Madrid per corresponials interessats.

Nos consta que l'Empressari de la Comedia hi ha perdut diners, y també nos consta que no li sab gens de greu perque al si y al cap s'ha proposat lo qu'ell volia y es revertar al pobre Diaz que fins are havia sigut el primer actor d'Espanya.

Es sabut que aytal com se troba de prostituida la prempsa castila, no costa pas gens lograr que tota ella s'ocupa ab elogi de determinada cosa. Y tots aquells elogis sembla qu'en gran part han vingut á sumarse al deficit del Empressari de la Comedia.

Era la cosa, buscar una eminencia que fes la pols al encopetat Diaz, y aixís, hem vist que l'anada den Borrás á Madrid no ha sigut més que fer el joch á las intencions del Empressari.

Han contribuït molt á fer aquest joch els bromistas, bohemis capitalistas, que van á fer broma y á cassar popularitat á costa de tot, fins de lo més sagrat y respectable.

Aquests son, sens dupte, els que han fet més pes en la balansa, perque com que's prestan á tot y no dubtan en fer declaracions en las que écls mateixos no creuen, han donat lloch á que Madrid se formés un concepte de l'alsada intel·lectual del poble català, que no hi ha per ahont agafarho. Son aquests l'alegria passada de moda, que va pel món acompañada d'aixerits litògrafs y periodistas pelats, que s'acosten al foix que més escalfa y li riuen las ximplesas á cambi d'un sopar á Fornos y d'uns quants días de xirinola. Son els que si tenen un èxit en el Teatre diuen que'l deuen als no catalanistes y que si tenen una revertenda llavoras diuen que son els catalanistes els que l'han preparada. Son els que's riuen dels idealismes patriòtichs y's burlan dels polítichs. Son els que no han de demanar vuyt horas de treball perque las tenen totes per ells...

Y deixant á tota aquesta colla per lo que son, dediquem unas quantas ratllas al primer actor pera trurel'ls fums que se li han pujat al cap y pera

rebaixarli las ansias de arribar á contarse entre los actores castellanos.

Sàpigas amich Borrás qu'encare que no vulguis, si algú èxit has tingut ho deus á lesser català. Perque ets català t'han aplaudit y elogiat pera demostrar que Catalunya t'havia fet la injusticia de no saber apreciar. Perque ets català y dues obres catalanas, es per lo que s'han ocupat de tú els periódichs. Perque, ab els teus mateixos mérits y potser ab més y tot, si tu haguessis sortit de Valladolid, per exemple, no haurias passat de cómico de la legua y ni teatre haurias trobat pera fer comèdia á la Cort, ni empessari que't llogués.

Ademés trobem molt lleig y criaturesch aixó que fas de posarte tan orgullós ab els actors y actrius que t'acompanyan. Aixó d'esser actor autòcrata, no fa artista: fa cap de colla de bohemis ó de saltimbancs. Tots els teus companys de tourneé fins els més discrets son colaboradors teus y cada hú en la mida de sus forces han contribuït al èxit obtingut. Ells mereixen el teu respecte y procura no quedarte sol perque las ilusions que t'han fet concebir els teus amichs de que't llogarán en companyia castellana, no ho arribarás á véure mai, perque écls te volen català y no castellà, perque la millor qualitat que't troben es la d'esser fill d'aquesta terra nostra que tu veus tan petita desde la Puerta del Sol.

Y de lo que'ls diaris diuen no'n fassis gran cas. Catalunya t'ha fet justicia sempre. No t'ha elogiat ditiràmicament perque no está en nosaltres el ferho. No t'ha posat pel demunt den Zaconni perque no hi arribas ni de bon tros, y en canbi no pots negar que ha sabut sempre apreciar tots els teus mérits y encare t'hem fet molts cops la mercé de dissimularle molts defectes.

Recordat del brindis que vas fer aquest dia, que venia á ser una pidolada de contracta á Madrid y quan vegis que no'nt fan cas de lo que indirectament demanava, encare trobarás al carrer del Hospital un teatre ab un públic entusiasta sens afectació que't perdonará las teves flaquesas perque's fará carrech de que'l s'fums d'artista no respectan als homes per eminents que sian.

Y no t'hi fassis massa ab aquells bromistas, perque podrà darse'l cas de que tota aquesta alegria no fos més que l'Alegria que passa... que passa per tu, que lo qu'es per écls... ellis no s'han de guanyar la vida com tu!

MONGETAS

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flamarada.

LA FARSA REPUBLICANA

Mentre en Maura en plé Congrés revolcaba al reaccionari senyor Salmerón; mentre ab gran arrogància se vanagloriava del èxit (?) del viatge regi á Catalunya, aquells diputats tan tremendos y revolucionaris en los meetings, els Lerroux, els Junoy, Lletjet y comparsa, callavan, callavan com uns morts; no tingueren

ni la pietat de sortir en defensa del seu senyor y amo el pobre Nicolás.

¿Y per qué callavan? Callavan sencillament per que no podian parlar, puig si aixó haguessin intentat, ab una sola paraula d'en Maura se haurien posat á la evidència y allavors el poble, aquest poble cego que encare els segueix, hauria vist ben clar, el per qué de aquelles predicas demandant orden y respeto; hauria comprès aquest poble que tot allò fou pagat á pes de or; haurien vist aquestas masses inconscients que aquell silenci y aquella prudència reclamada per los revolucionaris de boquilla costava á la madre patria catorze mil duros, que es repartien los amics del pueblo que no tenen necessitat que la República triomfi per xuclar del presupost, encare que aquest presupost siga el del fondo dels reptils y vinga de mans de los hombres de la restauració.

Y aixís estém; el pueblo soberano esperant la república convensut de que aquesta senyora regalarà duros á quatre pessetas, y els seus redemptors y quefes fent ali ab els governants á fi y efecte de que aquesta no triomfi, donchs ells han ja alcansat lo que es proposavan; viure ab la esquena dreta.

Per aixó es que tots els perdidos que están en l'intringulis de la qüestió y ocupan algún càrrec públic xuan tan com poden y corren á fer el paquet convensuts de que aixó no pot durar, y temerosos de que el poble tartó de hora els ha de arrastrar, en premi als seus desfilars y tarugos.

Sens anar gayre lluny, aquí Barcelona mateix, alguns corregionalistes del ajuntament no s'amagan de dir que sí, que es veritat que roban tant com poden; y si algú els demana comptes y els hi tira en cara, allavors treuen la caixa dels trons, parlant de que yo soy un honrado obrero, y todos estos infundios son obra de los clericals, etc., etc., y las masses aplauden de l'ladre y xiulan als honrats y viva la República.

Are comprehend tot l'alcans d'un diàlech sostingut en la última sessió del ajuntament.

Deya un obrer de mitja edat després de lamentarse de que un regidor es fassi passar per obrer essent aixís que no es res més que un gandul y un viciós, que li semblava que 'ls republicans cada dia ho feyan pitjor, y cada dia allunyavan més y més á la República.

A lo que li contestà un mitjà senyor castellà, ya se conoce que es usted catalanista y jesuita, que habla en esa forma.

Y respondugué el nostre obrer: Soch més republicà que vos y que tots los que vos deixeu ensarronar per aquesta colla de tifas (senyalant als Zurdo, Buxó, Buen y altres de la majoria.)

Entonces, ¿por qué no se titula usted republicano? li replicà el castila.

Senzillament perque vos en anomeneu vos altres y aquells. (signant á la majoria.)

FIBLÓ

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flamarada.

Els ayguats de "Provincias"

Vaja, ja estareu content, Tóful, que la pedregada no ha arribat á Catalunya.

No n'estich pas gens, perque, com que al si y al cap nosaltres ne pagarem els plats trencats com sempre.

FLIST - FLAST

En Romero ha acordat treure les sessions del demà perquè ningú hi assistia estimantse mes dormir. Jo l'hi aconsello un sistema si vol diputats reunits; fer treure tots els escaños y en son lloc posarhi llits.

* *

A Madrid en un *banquete* que à n'en Borrás van donar aquet quan va sé à n'els brindis va di ab *melifluo* parlar. —Yo brindo por la colmena de nuestra España fera por la miel de nuestra patria grande, de dulce mirar.... —Borrás, no sé perqu'em sembla que t'has fet dolç massa aviat. ¡Ves ab un xich de cuydado qu'encare pots fer *salat*!

* *

Si ls hi vé algún lladre à casa qu'el pis els vol netear crèguimte; no s'els hi acudi avisá à un municipal perque encare fora fácil qu'algún d'aquests tot badant quan arrivi à casa seva si veu els *cacos* mudats els prengui pels de les cédulas y ls auxili hi à robar.

UN BREVIARI

uns y altres sigan tolerants, qu'es lo que deu ser el ver catalanista.

Y ara senyor Juli Bertran, si es catòlic, accepti ma abrassada més germanívola; y si no n'es, respectemnos y ayemmos l'un al altre que tots som germans.

FRITZ

3-6-904

Sr. Director de LA TRALLA.

Resposta IV.

Li envio la resposta à la pregunta de la "Tribuna de LA TRALLA" del número passat.

Una colectivitat d' homes poden viure junts, agrupats en associació juntantlos un fi comú encar que disenteixin en altres punts que no sigan essencials, sempre que sigan tolerants y tingan un verdader respecte al pensar de tot-hom.

Als nacionalistas catalans ens junta à tots un fi comú, l'amor intens à nostra volguda Catalunya y tots podém viure dintre la gran família catalana y al redos de nostra bandera, sense necessitat de dreta ni esquerre respectantnos tots nostra manera de pensar en lo que no siga essencial de nostre programa, segurs de que obrant d'aquesta manera s'evitarán conflictes y topaments entre ls que pensin different en matèries religiosas perque tots nos respectarán per un igual.

Disposi de S. S.

MAURO MONTANÉ

Navarcles, 4 Juny 904

Sr. Director de LA TRALLA.

Resposta V.

El Sr. Bertran es veu que no ha examinat be aquesta qüestió, perque es molt senzilla la seva soluciò, en efecte; com vol que vinguin y de quina manera aquets topaments? Tothom sab que l' catalanisme parteix del principi de la tolerància à las ideas particulars de cada hu; per tant me sembla à mi que si tothom ho es verament de tolerant y s'en fa carrech, no vindrà cap provocació que' es l'unich que podrà produhir topament, y ademàs que hi ha molta diferència entre'l concepte que nosaltres tenim de llibertat y el que'n tenen els jacobins, puig que'ls catalanistas més radicals en matèria religiosa, no son ni de bon tros jacobins.

J. M. V.

Tarrasa 6 de Juny de 1904.

Resposta VI à la pregunta 6.^a

Ben concretament contestaré à la pregunta que fa'l senyor Bertran y Gomis. El catalanisme moviment nacionalista per essència, no te altre finalitat que la reivindicació completa dels drets de la nacionalitat catalana, y à n'aquesta acció, com es va declarar en la Assamblea de la "Unió Catalanista", tenen el dret y dever de cooperarhi tots els bons catalans, siga l'que's vulgi llur pensar en matèries de rel·ligió, políticas y socials. Las petitis diferencies que n'hi han en el cor dels fills de Catalunya, poden esborranyar-se fàcilment tenint una mútua tolerància y franca germanor procurant que en las entitats y agrupacions nacionalistas, no surin aquellas per sobre de l'ideal hermós de redempció catalana, que son massa petitas aquetas engrunas de feblesa que servem com homes imperfectes, perque' s'sobreponen à l'augusta magestat de la nostra causa.

JOSEPH BATISTA

Tribuna de "La Tralla",

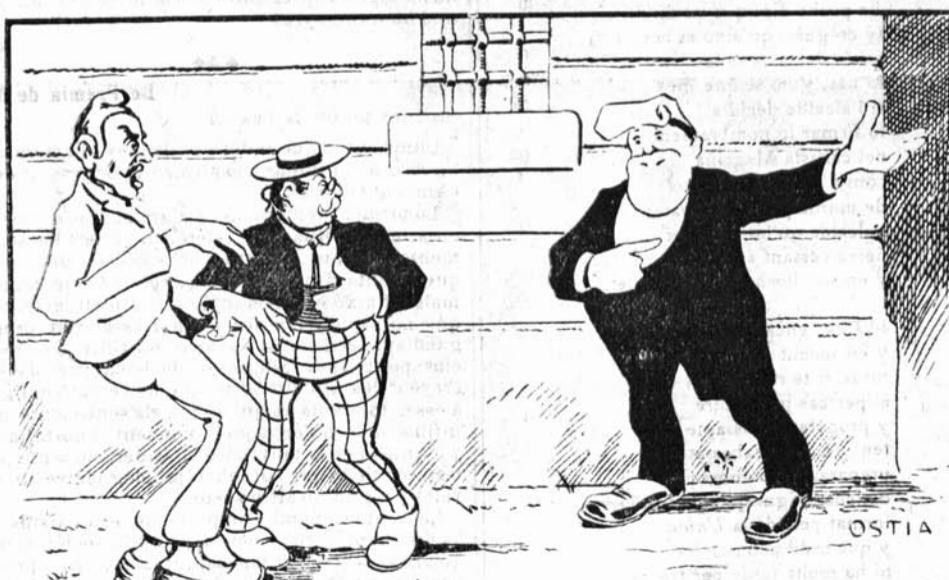
Sr. Director de LA TRALLA:

Pregunta 7.^a

¿Haventse declarat Nacionalista i Catalanisme se'l pot titllar de separatista?

UN TEIXIDOR DE PREMIÀ DE MAR

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flamarada.

La presó nova

— Ja ho saben; han pres possió de casa de vostés.

Dos aprenents de la botiga del carrer del Hospital, número 66, en Biel Gatius y Ramon Casals, de dotze y tretze anys respectivament desitjosos de cooperar al enaltiment de las glòries de la patria y fervents admiradors del eminent mossén Jascinto Verdaguér, durant un any han estalviat deu céntims del esmorzar cada setmana pera poguer lo dia del aniversari de la mort del autor de *L'Atlàntida* dedicarli una corona en homenatje al gran patrici. Digne d'elogi es lo fet dels dos aprenents, quin comportament seria hermós que tinguis molts imitadors.

Actes com aquest sols se coneixen dintre dels grans ideals.

* *

Un tal Q. B. que à la cuenta no te gran feyna ni molts mals de cap, s'ha despenyat ab un *Alerta* espanyol publicat en el *Diario del Comercio* que s'hi pot sugarhi pà.

Diu qu'Espanya no's regenerarà ni ab autonomisme, ni socialisme, ni descentralizació, ni zones neutrals ni res de tot això. La regeneració d'Espanya depèn de la regeneració de *todos y cada uno de los españoles*. Diu que la qüestió es estimar molt à Espanya y que lo demés son trons.

Apa, buenas.

* *

Hem rebut una carta d'en Bonaventura Güell de Premià de Mar en la qual dit senyor nega rodonament haver tingut cap intervenció en la tria de composicions que's llegiren en la célebre vetllada de la «Amistat Obrera» de la que encara ve ocupants en la secció «De Fora» Un Obrer de dita societat.

* *

Se'n diu que à causa de certas envejas, certs autors dramàtics y traductors (tot de quincalla) han fet tot lo que han pogut pera impedir que'l drama d'en Adria Gual «Misteri de Dolor» fos representat à Madrid durant la estada de la Compañía catalana.

S'adverteix que aquells son fills de *La Putineria*. Se comprén.

* *

D. José M. Bofill diu en una fulia escrita en castella (ell se anomena federal) que *todos todos los catalanistas son ultra clericales*.

Donchs nosaltres dihem que *todos todos* los que aixo diulen son uns embusteros.

«Ho tens entès, federal de camama?

* *

La Perdida diu federal renegado al digne ciutadà Sr. Tona per que ataca al ranci Sr. Salmerón y al vividor Lerroux.

¡Quina honra per lo Sr. Tona!

* *

Alerta! Una comunitat de religiosos ha reclamat com à seu el Palau dels Comtes de Barcelona, dit Corona d'Aragó.

Ben informats podém assegurar que no té rahó aytal comunitat, per quant el Palau fou costejat per la Diputació Catalana y no pel Reyal Patrimoni de la Corona d'Aragó.

Lo bò del cas es que sembla que l' Gobern está decantat à accedir y té'l propòsit de traslladar tota la documentació del arxiu, propietat de la nació catalana, à Madrid.

Preparémsons donchs à rebre.

Se'n diu que l'advocat de la Comunitat religiosa que pretén la propietat del Palau, es el fervent Republicà D. Joseph M. Vallés y Ribot.

* *

Segueix la vaga de barbers en el mateix estat, si be alguns estavilments han accedit à lo solicitat pels dependents barbers.

En Lerroux s'ha vist obligat à anar-se afeytar al Palau de la Real Casa.

Apa senyor Bataller, fassi un altre letrero. «Prodveedor de la Casa Imperial del Paralelo.»

* *

Més de la vaga.

Els barbers en vaga afeytan à tots els obrers afiliats à societats obreras, en el local de la Fraternitat. La quota es voluntaria y foren molts els treballadors y vividors que van anar à afeytarse la setmana passada per solidaritat.

Després de ferse un tip de treball durant el dissapeu y diumenge, se varen repartir els pobres vaguistes 10 céntims cada hu, fruit del treball de horas y més horas extraordinaries.

* *

El diumenge hi hagué un escàndol colossal à la plassa de toros: y tot perque'l toregig no anava segons 'a regla del arte.

Es distret aquest poble: quan els senyors dels toros el toregig s'enfada, protesta, mou escàndol y es casi revolucionari. En cambi'l toregig desde ca la Ciutat y tan tranquil.

Misteris de la afició.

* *

Diu «El Federalista»:

«Despierta pueblo, observa las promesas de tus representantes; mira que una vez te han sacado el voto te abandonan.»

¡Vaya una manera de senyalar!

¡Vritat Vallés y Ribot!

* *

El mateix «Federalista» publica un escrit a En Vallés y Ribot en el quin aquest conspicuo díu «Visca la autonomia de Catalunya.»

Y tot dihen això aquest senyor va de brassat ab els que sempre han sigut enemichs de la autonomia de Catalunya.

Vaja; trobem que's pot ser Vallés pero no tant... Ribot.

* *

Al sortir l'autor del atentat contra en Maura del judici oral, una part de públich va aplaudirlo.

Lo qual dona una mida de lo molt que aném guanyant en cultura.

* *

Els agricultors (?) castellans damnificats per las plujas d'aquests dies demanen al Govern que'l dengui *nada menos* que 2.000.000 de pessètas pera subvenir necessitats. Y'ls catalans que se'ls espienyin y tant si han tingut tempestas com inondacions que pague la contribució com si la cultilla fos bona. Ben mirat ja'n ho mereixém. Perque e darrera d'això, encara ens fa gracia el ditxo: «Pide más que un catalán.»

* *

Llegím y copiem:

«El señor Rusiñol brindó por el engrandecimiento del arte nacional.»

«El señor Borrás manifestó que tenía tanta simpatía por Castilla, que consideraba su mayor honor llegar a contarse entre los actores castellanos.»

A cambi d'aquest rastrejar, comença'l desglàs que anuncianaven en una de nostras passades *zebramecas*. Solzament que per no fer el paper ridícul de revertir al que tant han engrèhit, se dedica're la prempsa madrilena à revertir autors catalans.

De primer «Don Gonzalo ó l'orgull del gech» obra excellent ab tot y esserne autor en Llanas. Després la magnífica «Maria Rosa» y «La festa del blat», d'en Guimerá, titillades de ridiculs y vulgars. Are «Lo Cor del Poble» de l'Iglesias, insultat de *novelón mal escrito...* y per aquí arribaré als nostres pronóstichs.

Y vosté senyor Rusiñol no s'en desfassí d'això del arte nacional.

A veure si fa la competencia à n'en Mazantini!

* *

Els Yankees han desembarcat à Tanger y el govern espanyol no n'ha sabut res fins al cap de 24 horas de fet el desembarcament.

Y encara se'n deu haber enterat pels diaris.

«España es respetada aún por todas las naciones.»

* *

En Salmeron en vista del exit de la seva interacció ha demanat quart y ajuda à n'en Junoy pera que anés a Madrid.

A veure si també li tocará el ser cogido. Si així passés, ja gairebé no's quedarán reserves.

* *

En un meeting que's va fer contra la propietat, va acordarse no flarise ni solicitar res dels poders públics ni de l'autoritat. Tot va anar ab molt ordre y al acabar s'acordà enviar un telegrama al Ministre de Gracia y Justicia, solicitant una visita d'inspecció als Jutjats pera veure les ilegalitats que's cometan en materia de deshaucis.

* *

Llegeixo en una revista taurina: «El desmiguen.» En una de las últimas sesiones que ha celebrado la corporación provincial de Málaga, se acordó, à propuesta del Sr. Fernandez de la Somera, enajenar la plaza de Toros y destinar el producto de la venta à la creació de una Casa de Misericordia.»

Ole, ya, pels malagueños!

Ab gayres cops com aquest;adios arte de Cúchares!

El senyor de la Somera ab son acte ha demostrat qu'ab tot y son apellido ell és un home il·lustrat.

* *

Trilogia Republicana en pràctica à Valencia. Un grup de republicans blasquistas s'oposa à la venda del periòdic republicà sorianista «La Rata

Blanca» y pren de las mans dels venedors los exemplars.

Viva la libertad!

Un grup de sorianistes impideix la venda del periòdic blasquista «El Federal» y atropella als venedors.

«Viva la igualdad!!

Dos grups un de sorianistas y altre de blasquistas s'han trovat en lo camí del Grao repartintse mítiuament unes quantas garrotadas y uns quants trets dels que n'han resultat varis ferits un d'ells grave.

«Viva la fraternitat!!!

«Vivaaaa!!!!!!

**

Havém de fer correr la tralla contra *El Banco de España* pel següent fet que'ns denuncia persona que'ns mereix enter crèdit.

Al entregarbi cartutxos de duros en pessa, succeix que n' troben molts en falta. El amich de la denuncia nos conta que cartutxos que havia comptat y fet ell mateix y que ell mateix entregà, també s'hi trobà falta. Sospitant quèls duros que faltaven podian estar en los papers que enrotllan los duros, demanà que fossen registrats y no se li permete.

«Què'n diré'm d'aquest fet? No'n diguem res, perque'l fet ja ho diu tot.

Un paper insignificant que's publica a Tarrasa *Fraternidad Republicana*, diu:

«Los catalanistas que tanto se llenaban la boca cuando combatían el servicio militar obligatorio pedido por los republicanos, diciendo que teníamos que aprender democracia de la monárquica Inglaterra, deben estar ahora cariacotecidos viendo que esta nación trata de sustituir la milicia voluntaria por la obligatoria al estilo de la que nosotros queremos.»

«Es una decepción que debe saberles á cuerno quemado.»

Nostre estimat company *La Sembra*, li contesta com mereix, però nosaltres sols hi afegirém dues ratlles:

Senyors Fraternals: Suposant que sia cert lo que diuhen, aqué es lo que ha d'esser més bo de seguir pels republicans y pels aymants de la llibertat: el sistema d'una monarquia ó el d'una República tan avansada y tan lliberal com la dels Estats Units? Donchs els Estats Units tenen la milicia voluntaria al estílo de la que nosotros queremos.

**

En Romero Quiñones, antich republicà desde'l 1866 ha fet una allocució dirigida als coreligionaris, quin primer article diu: «Ningun individuo podrá perteneccer á entidad republicana de la Unión que no justifique que vive de un trabajo ó profesion honesta.»

Es una manera prudent de senyalar a n'en Lerroux, Junoy, Palau, Navarro, etc., etc.

**

Saben aquell Bofill de Figueras, diputat lliure-pensador, que va presidir aquell meeting id. y que segons notícias que vostés debian llegir en el número passat es un gran trápala, donchs se'n ha despenjat ab una fulla impreta que va fer repartir per Figueras en vigilias del meeting Catalánista que organisa'l Centre d'aquella ciutat, afirman qu'ell era'l primer catalanista de la Comarca.

Entre altres cosas deya: «Som catalanistas per que parlém y escribim en catalá, salvo en aquells cassos que las relacions oficials obligan a usar la llengua castellana...»

«Ah, aquesta fulla era escrita en castellá!»

**

Ademés aquest subjecte anomenat José M. Bofill diputado por Figueras que es fa passar per federal, y no es res meu que un llimpiabotas del unitari y reaccionari Nicolás Salmerón, y gos peter de aquell altre farsant d'en Valls y Ribot, el mateix que califica de tu es Petrus a tot un cabas d'escombraries com en Lerroux; donchs aquet infelis intenta fer fracassar lo meeting que la «Unió Catalanista» celebrá lo diumenge passat a Figueras, enviant alguns infelissos a protestar quant parla va el Sr. Tona, consequent republicà federal que may ha trahit la memoria del immortal Pi, com ho està fent «D. José M. Bofill, diputado por Figueras.»

A pesar de tot, el meeting seguì el seu curs, y els intolerants y jacobins bens d'en Bofill tingueren de sentir com els catalanistas els donavan llissons de democracia y llibertat cosa desconeguda per la reina de «D. José M. Bofill, diputado por Figueras.»

**

En Boladeres ha dimitit.

Bueno.

**

En el Centro Ibero-American de la Habana, se va fer un gran meeting pera parlar y proclamar la eterna unió de Cuba y Espanya.

L'acte fou important y's va fer up gran gasto de madre amorosa, llengua sonora y otras hierbas.

També ho diríam nosaltres...

**

Segueix l'assumpto de las postals de Valencia donant molt joch.

Els republicans de tots els àmbits s'acreditan de vius.

Y encara hi han obrers honrats que n'esperan la República d'aquests homes!

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flammarada.

LA GUERRA

La guerra rus-japonesa
de la manera com vā
sembla talment la canalla
jogant á saltá y pará.

Tot el món el joch se mira
per veure al fi qui serà
el que al saltar fassi caixa
y ensorri al seu contrincant.

ho te tallat ó no ho te.
Ja ho sap pel número próximo
guardi lloch al

ASA-PREM

Juny 2, del 1904

♦♦♦

Vidreras

Sr. Director: Molt me complasqué al llegar una carta d'eixa en nostra benvolguda TRALLA, donant las mes expressives gracies als firmants d'ella y invitantlo que m'ajudi á desinfectar eixa vila dels crancs que la rosejan; més tinch de fer una petita observació a dit firmant y es: que no'n'm crech tingui ell la culpa (vull dir el nostre nano) de lo que's refereix la citada carta, perque aqué no ho sab que va a missa cada festa, y que no es anticlerical? pero com que pobret se deixa portar per el p'p qui, quan estava atacat d'aquella rabia que li donava per volgser suspender a tothom de son carrec deya ab sa veu ayguardentosa y no deixantse entendre com sempre que volia treure'l Rector. Infelis! a n'ell si que se l'hauria de retirar de la circulació com un mobile vell y dolent perque ja a Caldas deyan:

Ab en Xiberta
aneuhí alerta.

Deploro el no poguer exténdrem, donchs haig de fer algunas preguntas á n'el nano que ja... ja... no l'haurán gayre.

FUET

♦♦♦

De Premiá de Mar

Sr. Director de LA TRALLA.

Cumplint lo que li deya en la meva darrera carta, vaig á continuar d'espicarli lo ocorregut en la «Amistat Obrera».

Lo primer número del programa que's va executar en la vetllada de referència ja ferí los sentiments honrats d'algun dels socis en una pessa que's cantà titulada *Los Martrys de Cardedeu*, més malgrat això els socis sapiguaren dominar-se, cosa que no sapiguaren fer quan l'assalariat propagandista *Lerrouxista* Navarro mortificà las creences polítiques y religiosas de bona part d'ells y creyent los subdits socis que no venien obligats á esser tolerants ab qui ofenia els sentiments més intims dels qu'en aquell moment l'hostatjavén y a quins per lo tant, poca consideració tenia protestaren de lo que succechia promoguentse un esvalot y algun qu'altre susto.

La Junta General, composta de lerrouxistas, no's dich republicans perque jo que'n soch lamento qu'aixòs deshonrin tan sagrat nom, han aprobat per majoria la conducta del *gran orador* haventni un tant sols que fes constar en acta la seva protesta.

Mes lo bo del cas es qu'are's tracta d'expulsar de la societat als que protegits per lo reglament protestaren.

En altra carta ls explicaré lo veredicto que doni el jurat.

Me sembla que riurém.

UN OBRER
(De la «Amistat Obrera»)

10 Juny de 1904

♦♦♦

Sant Sadurní de Noya

Sr. Director de LA TRALLA.

Un altre paper ridicol han fet los valents regidors lerrouxistas d'aquesta vila al oposarse ab son vot á la celebració de las populars festas que tenen lloch cada any l'endemà de Corpus. Y això que 's arguments dels del terceto eran dels que no tenen volta de full. Se fonamentavan en que l'Ajuntament devia estalviar los quartos que valen las paperinas de confits que son l'alegra de la quixalla. Sort que 's regidors autonomistas, (catalanistas y federaus) s'imposaren logrant que com sempre, 's fés una festa tan típica com tradicional. Ab lo qual s'ha lograt que 's negatius poguessin asegar una nova planxa a la ja llarga llista. «Pobrets! *Tan valientes y derrotaos!*» Que Budha'ls aconsoli.

UN CATALANISTA FEDERAL

9 Juny 1904.

♦♦♦

De Constantí

Sr. Director de LA TRALLA.

Aqueix poble de Constantí talment sembla deixat de la mà de Deu ('s homens ja s'fa temps que 'l tenen abandonat).

No fa molt que va caure un llamp en la iglesia, cremant l'orga, descrostant las parets, desmotxant las cornises, fent malbé lo finestral y ennegrint los altars. Se va nomená per lo arreglo del temple una comisió d'homens, comisió que no va faltar qui se la rifà d'una manera soberana, fetnos veurer a galet a tots los veïnys unas quantas setmanas, fins que descubert lo marro per l'espavilat En Ramón Ferré, empipats y sense diners los de la Comisió digueren: aquí ho deixo. Si haguessen cregit desde'l primer entubí al dit Ramón y a En Joaquim Brunet no haurien fet els jegants tant de temps. Are se n'encarregarán comissions de donas, nens y criatures y tot s'arreglará, puig que aquesta primera Comisió ha arreplegat apropi de 400 duros.

—Senyor Alcalde: ¿No podrà manar qu' aquell que feu tallà lo maig de devant de la iglesia, arrenqués lo socot qu' hi ha quedat perque algú s'hi pot rompre la carcanada? Fora una obra de caritat y de justicia.

—Si algú que tingui la pell prima se enfada per lo que queda dit, que prengui paciencia y que n'esperi un altre.

ESTISORETA

Parets del Vallès

Sr. Director de LA TRALLA.

Fins are'l poble y'l Rector estaven dividits; pero sembla que s'han posat d'acord; tant es així que ab bon èxit s'ha celebrat la professió de Sant Sebastià y com era natural tothom esperava que també's faria la del Corpus; pero vetaqui que are se li acut al Sr. Rector exigir, desde la trona pera la professió de Corpus 40 homes (no canallas), que paguessin cada un dos rals per la cera; y es clar, com que d'imposicions ningú n'es amich va resultar que'ls 40 homes no sortieren. ¿Qué feu el senyor Rector? Va efectuar la professió (diguemne professió), per la plassa de l'Iglésia y al cap d'un quart ja estava llist, lo cual li va permetre anarsen a passar la tarda junt ab el Vicari ahont millor los hi semblà. ¿Qué potser era això lo que's proposava lo senyor Rector?

La setmana entrant li parlaré del apotecari.

UN FELIGRÉS QUE HI VEU

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flammarada.

Cartera de Comunicacions

P. B. Tarragó.—Molt bé, gracias. Anirà. Janot.—Id.

Ceballot.—No té interés.

Cent-tiás.—Anirà á son torn. Moltes mercés.

M. B.—Anirà á son temps.

Adolf G. Roig.—El dilluns acaba'l terme.

F. O. de Gracia.—Va molt bé y anirà á son temps.

Fals.—Està molt bé. ¡Llástima que sia den Lla-verias.

Gendre de Pau Renach II.—Ha sigut passada per las armas. Reduhéxila y anirà.

Joseph Pardal.—La seva pregunta resulta molt sinònima de la que avuy se contesta.

Z. T.—¿Quin fi's proposa vosté, fentnos pagar inútilment els 15 céntims de franqueig?

Alsa-Prem.—Valls.—No abusi tant dels versos, y quan ne fassi, limitis á fer 30 línies. El resto anirà.

Bonaventura Güell.—La molta extensió de la seva carta ns priva d'insertarla, pero ja fem la aclaració que desitja en la secció de «Fuetadas.»

El dijous, 23, gran número extraordinari de la flammarada.

Imp. LA RENAISSA, Xucla, 13, baixos